

Завдяки інформаційно-комунікаційній платформі для суб'єктів виховання доброчесності та запобігання корупції має забезпечуватися швидкий доступ до актуальної інформації, що сприяє підтримці високих стандартів етичної поведінки та формує стійкі принципи доброчесності представників сектору безпеки і оборони у їхній професійній діяльності.

Розробка та запровадження єдиної інформаційно-комунікаційної платформи для суб'єктів виховання доброчесності та запобігання корупції у секторі безпеки і оборони має сприяти розвитку культури доброчесності та результативності протидії корупції. Її впровадження підвищить рівень обізнаності зацікавлених суб'єктів щодо професійно-етичних стандартів та позитивного досвіду антикорупційної діяльності. Крім того, платформа забезпечить зручний доступ до навчальних матеріалів і можливість оперативного інформування про випадки корупційних правопорушень. Це створює сприятливі умови для відкритого професійного середовища, де норми доброчесності стануть невід'ємною частиною діяльності кожного службовця сектору безпеки і оборони України.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Стратегії комунікацій у сфері запобігання та протидії корупції на період до 2025 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації : розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 грудня 2023 р. № 1203-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-strategii-komunikatsii-u-sferi-zapobi-a1203r>

Політова Анна Сергіївна,

доцент кафедри права Маріупольського державного університету, кандидат юридичних наук, доцент

АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ЗА СТ. 366-3 КК УКРАЇНИ: ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ

Законом України від 4 грудня 2020 р. № 1074-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення відповідальності за декларування недостовірної інформації та неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» КК України було доповнено ст. 366-3. Неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. А трохи пізніше, Законом України від 29 червня 2021 р. № 1576-IX «Про внесення змін до Кодексу України про

адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України щодо вдосконалення відповідальності за декларування недостовірної інформації та неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування». Також це кримінальне правопорушення є кримінальними правопорушеннями, пов'язаними з корупцією (ч. 2 примітки до ст. 45 КК України).

Таблиця 1. Аналіз деяких судових вироків за ст. 366-3 КК України за період з 26.09.2021 р. по 29.11.2024 р.

Декларації		Покарання			Суб'єкт						
Щорічна	Припинення повноважень	Претендент на посаду	150 (сто п'ятдесят) годин громадських робіт з позбавленням права обіймати посади чи займатися діяльністю, що пов'язана з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування строком на 1 (один) рік	штрафу в розмірі 2 500 (двох тисяч п'ятисот) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 42 500 (сорок дві тисячі п'ятисот) гривень, з позбавленням права обіймати посади пов'язані з організаційно-розпорядчими функціями строком на 2 (два) роки	Угода про визнання винуватості	Депутат селищної ради	Депутат сільської ради	Поліцейський	Головний лікар	Працівники виправної колонії	Посадова особа державної лісової охорони
12	38	-	10	10	30	20	20	3	2	3	2

Кримінальна відповідальність за ст. 366-3 КК України передбачена за умисне неподання суб'єктом декларування декларації

особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої Законом України «Про запобігання корупції». Таке формулювання законодавцем диспозиції цієї статті вказує на те, що вона є бланкетною, і вчиняються лише у формі бездіяльності. Так, зокрема, відповідно до ст. 45 Закону України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII «Про запобігання корупції», особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування подає одну з трьох види декларацій: 1) щорічну; 2) у зв'язку з припиненням діяльності; 3) декларацію претендента на посаду. Що ж стосується переліку суб'єктів, на яких поширюється дія Закону, то він визначений у ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції».

Проведений нами аналіз вироків суду у Єдиному державному реєстрі судових рішень показав, що за ст. 366-3 КК України судами першої інстанції винесено 130 вироків у період з 26.09.2021 р. по 29.11.2024 р. Нами було детально проаналізовано 50 вироків (більш детально див. Табл. 1).

Аналізуючи судові вирoki за ст. 366-3 КК України можна звернути на певні закономірності щодо об'єктивної сторони цього кримінального правопорушення, зокрема:

- «У ході допиту ОСОБА_5 свою вину у вчиненні кримінального правопорушення визнав повністю, надав покази, у яких підтвердив обставини вчинення кримінального правопорушення, викладені у установчій частині вироку, зокрема у частині способу вчинення, дати, часу і місця вчинення злочину. Зокрема обвинувачений повідомив, що дійсно з літа 2018 року працював в лавах Національної поліції, зокрема її структурному підрозділі територіальному відділі Управління поліції охорони в м. Києві, де його ознайомили з обов'язками, регламентованими Законом України «Про запобігання корупції», зокрема, щодо подання декларацій особи, уповноваженої на виконання функцій держави та місцевого самоврядування. І після звільнення у 2020 році він знав про свій обов'язок подати декларацію за 2020 рік, про визначені законодавством граничні строки, проте не зробив цього навіть після отримання відповідного повідомлення від Національного агентства з питань запобігання корупції, несвідомо поставившись до свого обов'язку. За твердженнями ОСОБА_5, фактори, які б завадили виконання ним обов'язку з подання декларації, були відсутні» [1];

- «Так, ОСОБА_5, будучи депутатом Куткірської сільської ради Буського району Львівської області відповідно до рішення першої сесії сьомого скликання Куткірської сільської ради Буського району Львівської області від 13 листопада 2015 року, будучи суб'єктом

декларування згідно підпункту «б» пункту 1 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», повноваження якого відповідно до ч. 2 ст. 4 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» закінчилися в день відкриття першої сесії Красненської селищної ради Золочівського району Львівської області восьмого скликання, тобто 26 листопада 2020 року, умисно, маючи реальну можливість та достовірно знаючи про обов'язок подання до Єдиного державного реєстру декларацій осіб уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування декларації за 2020 рік, всупереч вимогам абзацу 2 частини 2 статті 45 Закону України «Про запобігання корупції», в період часу з 01 січня 2021 року по 30 грудня 2021 року не подав, шляхом заповнення на офіційному веб-сайті Національного агентства, декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування за 2020 рік за формою, що визначається Національним агентством з питань запобігання корупції» [2].

Це вказує на те, що неподання декларації вчиняється лише у формі бездіяльності, адже обов'язок окремих суб'єктів подавати декларації передбачений Законом України «Про запобігання корупції». Саме обов'язкова умова про наявність у особи обов'язку діяти певним чином та наявність у даних конкретних умовах реальної можливості діяти в такий спосіб вказує на бездіяльність. Але ми маємо дискусійне питання: якщо особа має поважні причини неподання декларації та зробила це пізніше, а у законодавстві відзначено, що особа повинна подати декларацію після десяти днів з моменту отримання повідомлення від НАЗК про необхідність подачі декларації, чи варто кваліфікувати такі діяння за ст. 366-3 КК України? І ось тут, дійсно ми можемо говорити про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 172-6. Порухення вимог фінансового контролю Кодексу України про адміністративні правопорушення. Окрім того, також чи дійсно Угода про визнання винуватості може бути доречною при вчинення кримінального правопорушення, пов'язаного з корупцією?

Таким чином, порушені нами питання мають доволі дискусійний характер, адже деякими вченими, наприклад, запропоновано доповнити ст. 366-3 КК України частиною 2 та передбачити звільнення від кримінальної відповідальності. Інші дослідники наголошують, що якщо особа насправді не усвідомлювала суспільну небезпечність та протиправність свого діяння, а, отже, це свідчить про відсутність умислу в її поведінці, вона не повинна нести відповідальність за неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Це вказує на те, що окремі аспекти кримінальної

відповідальності за ст. 366-3 КК України потребують подальшого дослідження.

Список використаних джерел

1. Вирок Голосіївського районного суду міста Києва від 08.02.2022. Справа № 752/1452/22. Провадження №: 1-кп/752/1287/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103067464>
2. Вирок Буського районного суду Львівської області від 07.02.2022. Єдиний унікальний номер №943/70/22. Провадження №1-кп/943/93/2022. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103038621>

Пушко-Цибуляк Єлизавета Михайлівна,
член Рахункової палати, кандидат наук з
державного управління

СВІТОВИЙ ДОСВІД УЧАСТІ ВИЩИХ ОРГАНІВ АУДИТУ У РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ІНСТИТУЦІЙНИЙ ВНЕСОК РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ УКРАЇНИ

Одним з поширених соціально-економічних явищ у багатьох країнах є корупція. Розуміння корупції зводиться тією або іншою мірою до отримання неправомірної вигоди у різних формах за рахунок використання посадових повноважень, а також інших можливостей, зумовлених службовим становищем [1]. Корупція не має національної прив'язки та існує майже в усіх країнах світу, хоча може мати різні форми та певні «національні особливості» [1,2].

У 2023 році Україна у міжнародному Індексі сприйняття корупції, отримала 36 балів з 100 можливих та посіла 104 місце з 180 країн за рівнем поширення корупції у суспільстві — чим більшим є місце, тим більш поширеними є прояви корупції. Для порівняння, лідер рейтингу — Данія — отримала 90 балів. Позиція України у Індексі сприйняття корупції свідчить, що корупція в Україні є більш поширеною, ніж у половині держав світу. «Сусідами» України у Індексі сприйняття корупції у 2023 році стали Сербія та Бразилія. А такі країни, як Гамбія, Замбія, Ефіопія та Лесото отримали кращі показники, ніж Україна.

Національне опитування «Корупція в Україні 2023: погляд та оцінки експертів» [4] також засвідчило наявність корупції. Зокрема, суттєву поширеність корупції в Україні визнають 55% опитаних представників антикорупційного середовища, 88% опитаних представників населення, які не є фахівцями у корупції, та 81% респондентів з числа представників бізнесу [4].